

Psihoza- tip specific de patologie în perspectiva nosologiei psihiatrice actuale

Prof. Dr. Mircea Dehelean
UMF Timișoara

ANORMALITATE
PATOLOGICĂ =
PATOLOGIA UMANĂ
(Clinică)

somato-patologie — somatică (organică)
-specialități multiple:
neurologie,
cardiologie, etc...

psiho-patologie — a mintalului (PSIHIATRIA)

MEDICINA
UMANĂ
(Clinică)

ANORMALITATE
NEPATOLOGICĂ

NORMALITATE
SĂNĂTATE

DISCIPLINE
MEDICALE
PRECLINICE

DIVERSITATEA PATOLOGIEI

(1)

Boli organice

- ale sistemului nervos
- ale sistemului endocrine
- ale aparatului respirator
- ale aparatului cardio-vascular
- ale aparat digestiv
- alte

SOMATO-
PATOLOGIA

PSIHO-
PATOLOGIA

Tulburări mintale

- afective
- cognitive
- ale pulsuniilor
instinctive +
comportamentului
- personologice
- alte

DIVERSITATEA PATOLOGIEI

(2)

Boli organice

- malformative
- traumatice
- vasculare
- infecțios-inflamatorii
- atrofice, degenerative
- tumorale, expansive
- alte

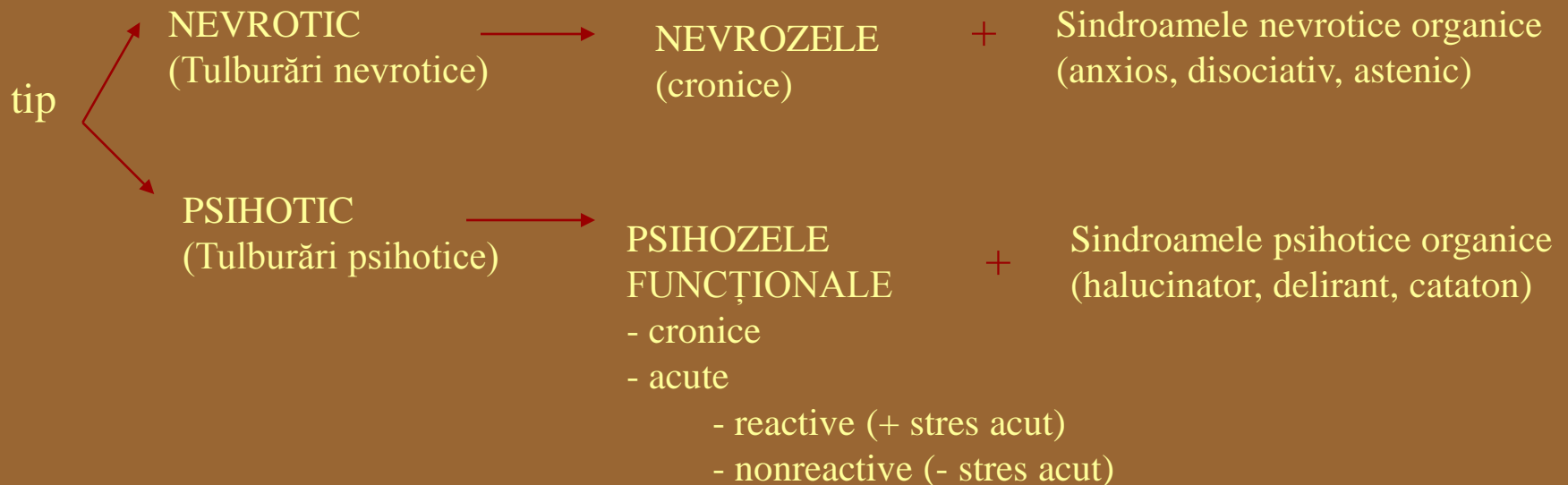
SOMATO-
PATOLOGIA

PSIHO-
PATOLOGIA

Tulburări mintale

- organice vs. funcționale
- evolutive vs. anevolutive
- reactive vs. non-reactive
- psihogene vs. endogene
(procesuale)

PSIHO-PATOLOGIA EVOLUTIVĂ

Dihotomia patologiei evolutive cronice: NEVROZĂ vs. PSIHOZĂ (funcțională)

DIHOTOMIA PSIHOZĂ-NEVROZĂ (DSM II, III –APA; ICD 8, 9 -WHO)

	<u>Caracteristici distinctive</u>	<u>Tulburări psihotice</u>	<u>Tulburări nevrotice</u>
1	Testarea realității (perceptiv, ideativ)	afectată	neafectată
2	Acceptarea simptomelor	egosintonie	egodistonie
3	Conștiința bolii (insight)	pierdută	păstrată
4	Comportament	masiv dezorganizat	afectat în limite social acceptabile
5	Personalitate	dezorganizată	neafectată

Revizuirile inițiate de DSM III-APA și ICD 10-WHO și argumentarea lor

- Necesitatea unor instrumente “reliable” (consensualitate)
- Evitarea aspectelor echivoce, discutabile (de ex. definițiile conceptuale)
  - Eliminarea conceptelor de nevroză și psihoză și a dihotomiei dintre ele
- Descriptivism: definiții descriptive
  - Utilizarea termenilor de nevroză și psihoză doar ca termeni descriptivi
- Criterii de clasificare:
  - Asemănări descriptive
  - Teme comune
  - Ușurința de utilizare

Ilustrarea acestor revizuri în clasificările DSM -APA

DSM II

(9 cadre taxonomice)

2A SINDROAME ORGANICE
CEREBRALE
PSIHOTICE

3 PSIHOZE neatribuibile
stărilor organice listate
anterior

4 NEVROZELE

DSM III

(15 cadre taxonomice)

6 TULBURĂRI
PSIHOTICE
NECLASIFICATE
ALTUNDEVA

- În unele (7,8,9,10) cadre
taxonomice (tulburări
afective, anxioase,
somatoforme, disociative)
vechea denumire ce
include termenul de
nevroză este adăugată în
paranteză

DSM IV

(16 cadre taxonomice)

5 SCHIZOFRENIA și
ALTE TULBURĂRI
PSIHOTICE

—

Ilustrarea acestor revizuiți în clasificările ICD -WHO

ICD 9

(3 cadre taxonomice)

1 PSIHOZE (cod 290-299)

2 TULBURĂRI NEVROTICE
(cod 300), TULBURĂRI
DE PERSONALITATE
(cod 301) ȘI ALTE
TULBURĂRI MINTALE
NEPSIHOTICE (cod 302-
316)

ICD 10

(10 secțiuni F0-F9)

—

F4 (F40-F48): TULBURĂRI NEVROTICE, CORELATE CU
STRESUL ȘI SOMATOFORME

#

În cadrul secțiunilor:

- F1X5: tulburări psihotice (datorate utilizării de substanțe psiho-active
- F23: tulburări psihotice acute și tranzitorii
- F28: alte tulburări psihotice neorganice
- F29: psihoze neorganice nespecificate

- F48: alte tulburări nevrotice
  - F48.0: neurastenia

DISCUȚII ȘI CONCLUZII

- Consensualitatea (reliability) este independentă de validitate
- Definițiile “tari” sunt cele conceptuale, cele descriptive sunt cele mai “slabe”
- Utilizarea unor termeni cu negarea conceptelor pe care le numesc este un nonsens. Termenul (secund) implică conceptul denumit de el

DISCUȚII ȘI CONCLUZII

- Conceptele nosologice sunt indispensabile în medicină deoarece fără postularea unor categorii nosologice pe care acestea să se bazeze, categoriile diagnostice și taxonomice ale ICD 10 și DSM IV ar fi pur ficționale

DISCUȚII ȘI CONCLUZII

- Criteriile ICD 9, acceptate și de DSM III, pentru conturarea tulburărilor nevrotice și a celor psihotice, sunt reale și esențiale
- Conceptele de nevroză și psihoză funcțională sunt valide, iar categoriile diagnostice componente, au o validare nosologică “suficientă”, pragmatică. Postulatul biologic este de fapt o ipoteză.